

dr. Katonáné dr. Pehr Erika
PTE-ÁJK c. egyetemi docens

GYERMEKVÉDELEM ÉS CSALÁDJOG NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ SZABÁLYOZÁSA

Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs
Központ

2015. OKTÓBER 15.

TÁMOP 5.5.7-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat
és civil jogvédő munka fejlesztése

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Forrás:

A Családjog Kézikönyve II. kötet HVG-ORAC. Bp. 2007.

szerk. dr. Kőrös András

Wopera Zsuzsa, Európai Családjog HVG-ORAC. Bp. 2009.

**BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK 2014.4.15.**

a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet alkalmazásáról.

A jogellenesen Magyarországra hozott gyermekek visszavitelével kapcsolatos eljárások vizsgálatára létrehozott joggyakorlat elemző Csoport ÖSSZEFOGLALÓ VÉLEMÉNYE (2013.El.II.G.1/14.)

I. NEMZETKÖZI CSALÁDJOG JOGFORRÁSAI

1. Nemzetközi magánjogról szóló 1979.évi 13. tvr.
2. **Többoldalú Egyezmények - ENSZ Egyezmények**
 - **Emberi Jogok** Egyetemes Nyilatkozata (1956.I.tv.),
 - **Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok** Nemzetközi Egyezségokmánya (1976. évi 9. tvr.),
 - **Polgári és Politikai Jogok** Nemzetközi Egyezségokmánya (1976.évi 8. tvr.)
 - Egyezmény a **nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés** minden formájának kiküszöböléséről (1982.10 tvr.)
 - **Gyermekek Jogairól** szóló Egyezmény (1991. LXVI tv.) és három fakultatív jegyzőkönyv (kettő a jogrendünk része: 2009.évi CLX. és CLXI. tv.)

- **Európa Tanácsi Egyezmények**

- Emberi Jogok Európai Egyezménye (1993.évi XXXI. tv)
- **Európai Szociális Charta** (1999.évi C. tv.)
- Módosított Európai Szociális Charta (2009. évi VI. tv)
- Európai Egyezmény a Gyermekek Jogainak Gyakorlásáról (aláírtuk)
- Európai Egyezmény a Gyermekek Örökbefogadásáról (aláírtuk)

- **Hágai Konferencia**

- Gyermekek **Jogellenes külföldre vitelének** polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980.évi Egyezmény (1986.évi 14. tvr.)
- Gyermekeknek a **nemzetközi örökbefogadások** terén való védelméről, együttműködésről szóló 1993.évi Egyezmény (2005.évi LXXX. tv.)

- Szülői felelősséggel és a **gyermekek védelmét** szolgáló együttműködésről, joghatóságról alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló 1996.évi Egyezmény (2005.évi CXL. tv.)
- **Gyermektartási** kötelezettség és egyén családi tartási kötelezettség egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló 2007. évi Egyezmény (2010.évi CXXVII. tv. – EU általi megerősítés folyamatban)
- A **tartási kötelezettségekre** alkalmazandó jogról szóló 2007. évi Hágai Jegyzőkönyv (2011. június 18. napjától)

3.) Kétoldalú polgári és családjogi jogsegélyegyezmények

- **komplex egyezmények**, mert szabályozzák a joghatóságot, az egyes jogviszonyban alkalmazandó jogot pl. gyámság, örökbefogadás, határozatok kölcsönös elismerését és végrehajtását pl. magyar-albán 1960., magyar- mongol 1969., magyar- vietnámi 1986. egyezmények
- a határozatok kölcsönös **elismeréséről és végrehajtásáról** rendelkeznek csak (pl. magyar-tunéziai 1985., magyar-kínai 1997. egyezmények)

4. Európai Közösségi Jog

Jogalapja EUMSZ. 81. cikke: Igazságügyi együttműködést kialakít ki-cél a tagállami rendelkezések közelítése **(egyhangú döntéshozatal)**.

- határozatok kölcsönös elismerése és végrehajtása,
- iratok kézbesítése
- joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetősége,
- együttműködés a bizonyítás felvétel terén,
- az igazságszolgáltatáshoz való tényleges hozzáférés,
- polgári eljárásjogi szabályok összeegyeztethetőségének előmozdítása,
- alternatív módszerek kidolgozása a jogviták rendezésére,
- a bírák, ügyészek és az igazságszolgáltatási alkalmazottak képzésének támogatása.

- Házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban irányadó joghatóságokról, határozatok elismeréséről és végrehajtásáról **2201/2003/EK rendelet** (Brüsszel- IIA.R.)
- A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, **az alkalmazandó jogról**, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló **4/2009. EK rendelet**
- A házasság felbontására és a különválásra **alkalmazandó jog** területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló **1259/2010/EU rendelet** (III. Róma Rendelet)
- EP-ET **2008/52 irányelve** a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól (Mediációs Irányelv)

ALAPVETŐ KÉRDÉSEK (Nmtvr. alapján)

• Joghatóság fogalma és fajtái

Ügyek megosztása az országok között; - elegendő kapcsolat a személyi, területi, tárgyi ismérvek alapján – „exorbitáns”, kapcsolatszegény joghatóság.

Joghatósági normák: **egyoldalú** - a belső jogban, **többoldalú** - nemzetközi egyezményben; **direkt** - a hazai jogalkalmazót illeti, **indirekt** - a külföldi bíróságot joghatósággal rendelkezőnek tekinti-e, pl. nemkívánatos joghatósági okok felsorolása, vagy generálklauzula; **általános** pl. alperes lakóhelye, **különös** - egy családjogi ügyfajtában.

• Családjogi ügyek rendszere

Joghatósági szabályok lefedik a polgári peres és nemperes eljárásokat, közigazgatási hatósági eljárásokat (házassági, személyállapotí ügyekre vonatkozó szabályok)

- **Alkalmazandó anyagi jog**

Külföldi elemet tartalmazó családjogi viszonynál az ügy tényállása több államhoz fűzi, ezért több jogrendszer ütközik. A kollíziós szabály ezt oldja fel. **Kollíziós kapcsolóelvek** pl. személyes jog, állampolgárság, lakóhely vagy tartózkodási hely, vagyontárgy fekvési helye, (kár) esemény helye, eljáró bíróság

Nmtvr. 11.§ az érintett személy(ek) **személyes jogát rendeli** (lex personae) alkalmazni. Egymásra épülő kapcsolóelvek: (többes) állampolgárság, (több) lakóhely, (több) szokásos tartózkodási hely stb.- mely időponttól alkalmazandó.

(2012. június 21-től a III. Róma Rendelet szerint **a házasság felbontására és a különélésre vonatkozó jogválasztással** legkésőbb a bíróság által az első tárgyaláson tűzött határidő elteltéig élhetnek.)

- **Külföldi jog tartalmának megállapítása**

A külföldi jogról való tájékoztatásról szóló, Londonban, 1968. június 7. napján aláírt Európai Egyezmény, valamint Strasbourgban, 1978. március 15. napján aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyv- **kihirdetve: 140/1992. (X. 20.) Korm. rend.** - külföldi jog alkalmazásának mellőzése (közrend védelme: imperatív normával, vagy közrendi záradékkal- jogrendszer alapelveit súlyosan sérti.)

- **Külföldi határozat elismerése és végrehajtása**

Elismerhető határozatok köre : polgári jogviszonyra vonatkozik; az ügy érdemét végleges érvénnyel rendezze, „ítélt dolog”; az ügyben a magyar bíróságnak kizárólagos joghatósága nem állt fenn, és nem is kizárt a joghatósága - jellemzően párhuzamos joghatóság áll fenn az elismeréseknél.

Elismerhetőség feltételei:

- indirekt joghatóság törvényeink szerint **megalapozott** volt, releváns jogi kapcsolat fűzte az eljárt fórumhoz
- határozat **jogerőre** emelkedett (lex fori)
- viszonyosság áll fenn az államok között (miniszter kötelező nyilatkozata) - **DE** nem feltétel személyi állapotot érintő határozatnál, felek által kikötött bíróság határozatainál pl. házassági vagyonjog
- **megtagadási ok hiánya** közrend (csak bizonyos rendelkezései pl. házasságkötési tilalom); eljárás közrendi záradék (sértette a magyar jog alapvető elveit pl. meghallgatás, anyanyelvhasználat, felek egyenjogúsága);

meghallgatás joga (azért nem vett részt az eljárásban, és nem tudott védekezni - személyesen, képviselő útján -) mert az idézést és a keresetlevelet nem kézbesítették szabályszerűen és kellő időben; külföldi eljárás előtt beállt a perfüggőség, illetve korábban jogerős magyar határozat született (ua. ténybeli alap, ua. jog iránt);

Elismerés gyakorlata:

Ipso iure elismerés- gyakran előkérdés, bíróság/hatóság maga vizsgálja és utal rá az indokolásban, vagy külön nem peres eljárásban, ami csak lehetőség;

Eljárás struktúrája = **végrehajtási tanúsítvány iránti eljárással** (illetékes a megyei törvényszék székhelyén működő járásbíróság)

Az elismeréshez megkívánt feltételek vizsgálata hivatalból vagy kifogás alapján (eljárási közrend sérelme, kötelezett fél meghallgatáshoz fűződő joga). Érdemi felülvizsgálat tilalma.

Végrehajtás gyakorlata:

Jogalakító aktus: a határozat végrehajthatóvá nyilvánítása (záradékkal való ellátása) - nemperes eljárásban végzéssel. Bíróság jogalakító aktusa a végzés, ezzel a külföldi határozatot megilleti a végrehajthatóság, mint joghatás.

Speciális többlet feltételek vizsgálata az **un. háromfokú exequatur-eljárásban** (fellebbezés, felülvizsgálat). Szükséges és elégséges feltételek:

- megfelel a belföldi elismerés feltételeinek **(nemzetközi szerződés feltételeinek, vagy ennek hiányában a Nm. tvr. hivatalból figyelembe veendő feltételeinek)**: határozat jogerős, nincs kizárólagos joghatóság, külföldi joghatóság megalapozott, viszonyosság álljon fenn, nem álljon fenn megtámadási ok – pl.közrend, perfüggség, korábbi jogerős határozat megléte)
- határozat marasztalást tartalmazzon,
- jellege megfelel a Vht. 15.§-ának (polgári bíróság döntése, vagy büntető bíróság polgárjogi igényre vonatkozó határozata).

Érdemi felülvizsgálat tilalma irányadó itt is.

Csatolandó iratok köre: határozat (magyar fordítással) + egyéb okiratok)

A végrehajthatóvá nyilvánítás integrálva van a végrehajtási eljárásban:

Tanúsítvánnyal való ellátásról az a bíróság határoz, amely a végrehajtás elrendelésére is illetékes. A végzés jogerőre emelkedés után kiállítja **végrehajtási lapot (nem kell külön kérelmezni)**. Kézbesítési megbízott megjelölése a végrehajtást kérő által (átvételt követő 5. napon kézbesített).

EU közösségi jog által nem szabályozott kérdésekben a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásban mögöttes jogként a Vht. XI. fejezetét (205-210/B§-ai) megfelelően alkalmazni kell.

VÁRHATÓ VÁLTOZÁS

Az IM célul tűzte e ciklusban egy **új nemzetközi magánjogi kódex** megalkotását.

A hatályos nemzetközi magánjogi kódex számos, a polgári eljárást érintő kérdést szabályoz (joghatóság, perbeli jog és cselekvőképességre vonatkozó kollíziós szabályok, perfüggőség, nemzetközi jogsegély, határozatok elismerése és végrehajtása), az új kódex kodifikációs munkáit a Pp. kodifikációjával összehangolt ütemezésben lehet megfelelően elvégezni.

II. HÁZASSÁGI ÜGYEKBEN ÉS A SZÜLŐI FELELŐSSÉGRE VONATKOZÓ ELJÁRÁSOKBAN IRÁNYADÓ JOGHATÓSÁGOKRÓL, HATÁROZATOK ELISMERÉSÉRŐL ÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL 2201/2003/EK RENDELET (BRÜSSZEL- IIA.R.)

6 millió EU-s polgár az állampolgárságtól eltérő államban él. 5 millió gyermek születik évente (38,3 %-a házasságon kívül). Évente 2,2 millió házasságot kötnek, és 1 milliót bontanak fel – ezek 13%-a (350 és 170 ezer) nemzetközi párt érint.

- 1. Rendelet célja:** határozatok szabad áramlása; gyermek jogainak és érdekének előtérbe helyezése - tagállamok közötti kölcsönös bizalom erősítése.
- 2. Rendelet hatálya:** házasság felbontása, különválás, házasság érvénytelenítése, szülői felelősség (megállapítás, gyakorlás, átruházás, korlátozás, megszűnés – felügyeleti jog, láthatás, gyámság - nevelőszülői, gyermekotthoni elhelyezés- gyermekvédelmi intézkedések) valamennyi vonatkozásával kapcsolatos polgári ügy (közömbös az eljáró fórum fajtája, az eljárás típusa).

Rendelet nem alkalmazható:

- apaság megállapítására és kétségbevonására;
- **örökbefogadásra** vonatkozó határozatokra, előkészítő intézkedésekre vagy az örökbefogadás érvénytelenítésére, illetve visszavonására;
- gyermek családi nevére és utóneveire;a nagykorúvá válásra;
- **tartási kötelezettségre**; öröklésre;
- gyermekek által elkövetett bűncselekmények eredményeként tett intézkedésekre

Rendelet fogalom-meghatározása:

- **Szülői felelősség:** gyermek személyével, vagyonával kapcsolatos valamennyi jog és kötelesség, amelyet valamely természetes vagy jogi személy gyakorol. Ezek a jogok és kötelességek határozaton, jogszabályon, illetve jogilag kötelező megállapodáson keresztül érvényesíthetők. A szülői felelősség magában foglalja a felügyeleti jogot és a láthatási jogot is.

- **Felügyeleti jog:** a gyermek gondozásával kapcsolatos jogok és kötelességek, és különösen a gyermek tartózkodási helye meghatározásának joga.
- **Láthatási jog:** a gyermek korlátozott időre való elvitelének joga a szokásos tartózkodási helyétől eltérő helyre.
- **Jogellenes elvitel vagy visszatartás:** gyermek elvitele vagy visszatartása, amennyiben az sérti a bíróság határozatát, jogszabály hatályát, illetve azon tagállam joga szerint jogilag kötelező megállapodás útján szerzett felügyeleti jogot, ahol a gyermek szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett.

Rendelet teljes **joghatósági** szabályrendszert határoz meg, de nem zárt a rendszer. Bíróságoknak/ hatóságoknak **hivatalból meg kell állapítaniuk**, hogy a rendelet értelmében rendelkeznek-e joghatósággal az adott ügyre vonatkozóan.

3. Házassági perek joghatósági szabályai

Hierarchia nélküliség , vagylagosság - forum shopping gyakorlata - cél az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés könnyítése. Aggályok.

Alternatív joghatósági okok felperes választása szerint - **szokásos tartózkodási hely** (állam területe – közös otthon nélkül), **mint kapcsolóelv**: az a hely, ahol a személy állandó jelleggel tevékenységének folyamatos, vagy szokásos központját hozta létre. A tartózkodási hely meghatározása érdekében, valamennyi jelentős tényt figyelembe kell venni.

Az **állampolgárságnak**, mint kapcsolóelvnek alárendelt szerepe van (egymagában az egyik h. állampolgársága sem alapozhatja meg valamelyik állam joghatóságát) – kettős állampolgárságnál a legszorosabb tényleges kapcsolat a szempont.

4. Szülői felelősséggel kapcsolatos perek joghatósága

Általános joghatóság = **szokásos tartózkodási hely szerinti tagállam** – C 523/07 sz. ügyben – megfelel a tényleges életvitele központjának, ott-tartózkodás tartós, rendszeres, együtt jár a családi és társadalmi környezetbe való bizonyos fokú beilleszkedéssel. Figyelembe kell venni pl. időtartamot, jogszerűséget, költözés körülményeit és indokait, gyermek állampolgárságát, iskoláztatás helyét és körülményeit nyelvismeretet, gyermek családi és szociális kapcsolatait.

Joghatóság a **gyermek jogszerű külföldre** - tagállamba - **vitele esetén** (kivételesen a korábbi szokásos tartózkodási hely államának a joghatósága átmenetileg fennmarad, a költözéstől számított **3hónapig, kapcsolattartás újraszabályozására** (van már határozat), DE a jogosult lakóhelye továbbra is ebben a tagállamban van.

Joghatóság a **gyermek jogellenes elvitele esetén** (eredeti tagállamnál marad, csak akkor száll át, ha megszerzi az ottani tartózkodási helyet és fennállnak az egyéb feltételek.

Ilyen feltételek: a jogosult a gyermekelvitelt elfogadja; a gyermek 1 éve ott tartózkodik, beilleszkedett és nem indít eljárást, vagy kérelmét később visszavonja, visszavitelt a bíróság elutasította, a gyermeket vissza kell adni.

Egyéb joghatósági okok:

- **Megállapodással** kikötött joghatóság (bíróság joghatóságának kiterjesztése a bontás mellett a szülői felelősséggel kapcsolatos ügyre - járulékos kérdésként - , ha a felek egyike szülői felügyeletet gyakorol a gyermek felett, házastársak elfogadják a joghatóságot és a gyermek érdekét ez szolgálja),
- Gyermek **jelenlétén** alapuló joghatóság (menekült gyermek, vagy zavargások idején)
- **Fennmaradó** joghatóság (a rendelet szabályai alapján egyetlen tagállam joghatósága sem áll fenn – tagállami belső joghatósági szabály az irányadó)
- **Áttétel** az ügy tárgyalására alkalmasabb bírósághoz- ez igazi határon átnyúló együttműködés (kivételesen kérelemre vagy hivatalból)

Ideiglenes és biztonsági intézkedések megtétele

Kivételesen, ha az intézkedés sürgős, ideiglenes jellegű, az érintett tagállamok területén található személyek vonatkozásában hozták (hatályukat vesztik – a Rendelet a végleges határozatot az ügy érdemében joghatósággal rendelkező bíróság számára tartja fent) pl. állami gondozás - Központi Hatóságon keresztül a joghatósággal rendelkező bíróság tájékoztatása.

- Biztosítani kell az alapvető **eljárási jogokat** (részvétel, védekezés)
- Valóságos kapcsolóelv legyen (intézkedés tárgya - területi joghatóság között)

Intézkedés csak saját államának területére korlátozódik, ha joghatósága saját nemzeti szabályán alapul.

5. A gyermek jogellenes elvitele

Irányadó az EU- tagállamok közötti viszonylatban is a Hágai Gyermekelviteli Egyezmény, kivéve, ha a Brüsszel II.A eltérően nem rendelkezik.

Rendelet kiegészítő rendelkezései:

- gyermek meghallgatása (kivéve, ha életkora, érettségi szintje miatt nem célszerű),
- kérelmező meghallgatása,
- döntéshozatal 6 héten belül (kivéve, rendkívüli körülmények akadályozzák),
- visszavitel megtagadási indokait minimalizálja, nem alkalmazható az egyik ok (ha a visszavitel a gyermeket testi vagy lelki károsodásnak tenné ki, vagy elviselhetetlen helyzetet teremtené számára), amennyiben azon tagállam hatóságai, ahova kéri a gyermek visszavitelét, garanciát nyújt arra, hogy megfelelő **intézkedésekkel biztosítják a gyermek védelmét a visszavitel után is.**

Az „eredeti állam” értesítése a visszavitelt elutasító határozat esetén

- Határozathozatalt követő 1 hónapon belül értesítés küldése, határozattal és valamennyi érdemi irattal együtt (szakértői vélemények, meghallgatási jegyzőkönyv stb.)- Központi Hatóságon keresztül, vagy közvetlenül az „eredeti állam” bíróságának.
- Eredeti állam bíróságának, Központi Hatóságának intézkedése, felek tájékoztatása, hogy **3 hónapon belül** pert kezdeményezhetnek a szülői felügyeleti jogok rendezésére. Ha nem indítanak eljárást az eredeti államban, akkor a joghatóság **végleg átszáll** a másik tagállam bíróságára a szülői felügyelet kérdésében (a gyermek ottmaradhat, mert a visszavitelt elutasították).
- az eredeti állam bírósága döntést hoz , hogy vissza kell e a gyermeket vinni, vagy sem.

Az eredeti állam bíróságnak lehetőséget **kell biztosítania** :

- a gyermek és az érintett felek meghallgatására, és
- figyelembe kell vennie azokat az okokat és bizonyítékokat, amelyek alapján az első bíróság elutasította a gyermek visszavitelét.

Amennyiben az eredeti eljárás szerinti tagállam **eltérő határozatot hoz**, vagyis úgy dönt, hogy a gyermeket vissza kell vinni, ezt a határozatot automatikusan el kell ismernie és végre kell hajtania a másik tagállamnak végrehajthatóvá nyilvánítás kérése nélkül („végrehajthatóvá nyilvánítás - **exequatur** - **törlése**).

A határozat nem vonható kétségbe, feltéve hogy az eredeti eljárás szerinti tagállam bírósága bocsátotta ki az **lgazolást** (IV. Melléklet-Igazolás).

6. Alkalmazandó jog

Rendelet kollíziós szabályt nem tartalmaz, **DE a Hágai Gyermekvédelmi Egyezmény III. Fejezete szabályai alkalmazandók** a Rendelet szülői felelősséggel kapcsolatos ügyeiben az EU-s tagállamok egymás közötti viszonylatában feltéve, ha a tagállam ratifikálta az Egyezményt.

Általános kollíziós szabály a gyermek **szokásos tartózkodási helye**. Ezek a szabályok univerzális szabályok, akkor is alkalmazni kell, ha a gyermek szokásos tartózkodási helye olyan államban van, amely nem részese az Egyezménynek. (Nmtvr. szabályát - a gyermek személyes jogot- felülírja.)

Azt a jogot alkalmazzák, amit legjobban ismer, vagyis **saját jogát**, kivételesen a gyermek legfőbb érdekében - nem kapcsolóelv alapján - más állam jogát.

A szokásos tartózkodási hely jogát kell alkalmazni a szülői felelősség jogszabályi keletkezésére, megszűnésére – és ez fennmarad áthelyezésnél is.

Szokásos tartózkodási hely változása esetén a szülői felelősség gyakorlására az új állam joga az irányadó – védelmi intézkedéseket is tehetnek a gyermek érdekében.

- **DE a házasság felbontásánál irányadó jog 2012. június 21 napjától a Róma –III. R., ami a tagállamok belső kollíziós szabályozása helyébe lép (Nmtvr.40.§) - megerősített együttműködés keretében.**

A megerősített együttműködést a tagállamok szervezik meg az uniós szakpolitikák keretében.

- a III. R. **célja**, hogy egységesítse a kollíziós jogi szabályokat a részt vevő tagállamokban - a gyengébb helyzetben lévő házastárs védelme érdekében, biztosítva a fokozott jogbiztonságot, a kiszámíthatóságot és a rugalmasságot.

- nem tartoznak a hatálya alá a házasság érvénytelenítésére, létezésének, nemlétezésének megállapítására vonatkozó eljárások (**csak házassági kötelék felbontása, és a házastársak különválása**)

- főszabály a **felek jogválasztási szabadsága** (a **megállapodás megkötésekor** a házastársak közös, illetve utolsó közös szokásos tartózkodási helye, közös állampolgárságuk, lex fori, feltéve, hogy a kiválasztott jog azon tagállam joga, amelyhez szorosabb kapcsolat fűzi őket) – keresetindításkor, nálunk legkésőbb az első tárgyaláson kell bejelenteni, írásbeli formában, keltezve és mindkét házastársa aláírásával (kiegészítő alakiség) – fórum

- jogválasztás hiányában **kollíziós kapcsolóelvek, bontójogok** (4 elv egymásra épülése a **bírósághoz fordulásakor**)- **univerzális** alkalmazásuk, alkalmazni kell az irányadó jogot akkor is, ha az a Róma III.R –ben részt nem vevő állam, vagy nem EU-s tagállam joga.

- **Rendelet részes államai:** Ausztria, Belgium, Bulgária, Franciaország, Görögország, Lettország, Luxemburg, Málta, Magyarország, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország és Szlovénia.

7. Határozatok elismerésének szabályai

A határozat érdemben soha nem vizsgálható felül.

Házassági pereknél **kizáró okok:**

- az elismerés nyilvánvalóan ellentétes a **közrenddel;**
- az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az **alperes védelméről** gondoskodhasson;
- az elismerés összeegyeztethetetlen egy **másik határozattal.**

Elismerés jogi útja házassági pereknél:

- **ipso iure elismerés, mert nincs kötelező formális elismerés,**
- speciális bírói út az érdekelt által indított, perenkivüli megállapítási eljárás (csak lehetőség).

Egységes Igazolás **I. Melléklet** szerint formanyomtatvány, a házassági ügyben hozott határozat más állam való érvényre juttatásához.

Kifejezetten megtiltja az anyakönyvi eljárásban a formális elismerési eljárást (anyakönyvezető **saját hatáskörben teljesíti** az anyakönyvi bejegyzést, felettes szerv utasítása, szakvélemény beszerzése nélkül).

Szülői felelősségi ügyeknél kizáró okok:

- az elismerés nyilvánvalóan ellentétes a **közrenddel**;
- az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az **alperes védelméről** gondoskodhasson;
- az elismerés összeegyeztethetetlen egy **másik határozattal**
- nem biztosítottak lehetőséget a **gyermek meghallgatására**;
- bármely személy azt állítja, hogy a **határozat sérti** a szülői felelősségét, mert a határozatot úgy hozták meg, hogy meghallgatására nem adtak lehetőséget.

Elismerés jogi útja a szülői felelősségnél

- ipso iure elismerés, mert nincs kötelező formális elismerés.
- speciális bírói út az érdekelt által indított, perenkívüli megállapítási eljárás (csak lehetőség)

Egységes Igazolás **II. Melléklet** szerint formanyomtatvány, a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott határozat más állam való érvényre juttatásához.

A határozat végrehajtásának elősegítésére kibocsátott Igazolás ellen nem lehet jogorvoslatot benyújtani. Azonban eljárás indítható az igazolás helyesbítésére, amennyiben nem tükrözi megfelelően a határozatot.

8. Határozatok végrehajthatóvá nyilvánítása

Rendelet **CSAK** a **szülői felelősséggel** kapcsolatos határozatok végrehajtásáról rendelkezik, **MERT** a házasság felbontásával, érvénytelenítésével kapcsolatos határozatoknál csak elismerési kötelezettség van.

- Végrehajthatóvá nyilvánítás, **exequatur eljárás keretében történik** – **eljárási kerete egységes.** Kérelmet Mo.-on a megyei törvényszék székhelyén működő járásbírósághoz, fővárosban a BKKB-hoz kell beadni. (Európai Igazságügyi Hálózat). Mo.-on végrehajtási tanúsítvány kibocsátása külföldi határozatra végzéssel).
- Jogorvoslat a végrehajthatóvá nyilvánítással (elutasítással) szemben. Mo.-on **fellebbezés.**
- További jogorvoslat biztosítása a másodfokú határozattal szemben. Mo.-on **felülvizsgálat.**

Csatolandó okiratok: végrehajtani kért határozat, a kiállított Igazolás II. Melléklet. Mo.-on kiállítja az első fokon eljáró bíróság, vagy gyámhivatal.

Megtagadása csak akkor lehetséges, ha a tagállami határozat nem felel meg a belföldi elismerés feltételeinek.

Végrehajtásra a végrehajthatóvá nyilvánítás tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedését követően kerül sor.

A végrehajtási eljárásra a végrehajtás helye szerinti tagállam joga az irányadó (lex fori). A Brüsszel –II.A. R nem érinti, ezért a Vht. és a Gyer. szabályai szerint folyik.

A tagállami erőfeszítés elmulasztása, különösen a gyermek visszavitele terén, az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló ET Egyezmény 8. cikkében rögzített, **családi élethez való jog megsértését jelenti.**

9. Különleges végrehajtási szabályok

A **láthatási joggal és a gyermekek visszavitelével** kapcsolatban a Rendelet előírásai szerint hozott határozatokat valamennyi tagállamnak automatikusan, **külön eljárás nélkül** (végrehajthatóvá nyilvánítás, **exequatur törlése**) el kell ismernie és végre kell hajtania (III. IV. Mellékletek- Igazolások). Nem lehet megtagadni a határozat elismerését.

Láthatásnál a III. Melléklet- Igazolás akkor állítható ki, ha az összes fél meghallgatása biztosított volt, gyermeket is meghallgatták (kivéve, ha nem lehetséges), mulasztó félnek időben kézbesítették a beadványt. **Jogellenes elvitelnél** további feltétel a **IV. Melléklet- Igazolás** kiállításánál, hogy a bíróság figyelembe vette a határozat indokait és bizonyítékait.

Igazolás azt jelzi, hogy betartották az eljárási garanciákat, de gyakorlati információkat, védelmi intézkedéseket is tartalmaz (III. Melléklet 12. pont . IV. Melléklet 14. pont - hiteles fordítással)

10. Vegyes Rendelkezések

R. rendelkezik a költségekről, költségkedvezményről – végrehajtási eljárásban is a legkedvezőbb költségkedvezményre legyen jogosult. Kérelmező fél semmilyen biztosíték, óvadék, letét megfizetésére nem kötelezhető.

Központ Hatóságok közötti együttműködés általánosan és egyedi ügyekben áll fenn. Különösen információgyűjtés jogszabályokról, eljárásokról, pl. gyermek helyzetéről, döntésekről tájékoztatás; tájékoztatás és segítségnyújtás a szülői felelősség jogosultjának; véleménykülönbségek feloldása alternatív eszközökkel, pl. közvetítés útján, bíróságok közötti kapcsolattartás elősegítése.

- **BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, EURÓPAI PARLAMENTNEK A RENDELET ALKALMAZÁSÁRÓL 2014. április 15.** - nyilvános konzultáció indul.

(Sok az aggály, ezért javaslatok: közös eljárási és végrehajtási minimumkövetelmények bevezetése, különösen a gyermek meghallgatása tekintetében.)

III. A TARTÁSSAL KAPCSOLATOS ÜGYEKBEN A JOGHATÓSÁGRÓL, AZ ALKALMAZANDÓ JOGRÓL, A HATÁROZATOK ELISMERÉSÉRŐL ÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL, VALAMINT AZ E TERÜLETEN FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ 4/2009. EK RENDELET

1. Rendelet tárgyi hatálya

Alkalmazandó a családi kapcsolat, rokoni kapcsolat, házasság vagy házassági rokoni kapcsolatból fakadó kötelezettségekre.

2. Joghatóság

A joghatóságot minden esetben a közösségi jog, az új Rendelet szabályozza

Univerzális hatályú, minden határon átnyúló tartási ügyben alkalmazni kell (alperes szokásos tartózkodási helye akár EU- tagállamban, akár harmadik államban van).

Általános joghatóság: az alperes szokásos helye szerinti bíróság.

Különös joghatósági ok: a tartásra jogosult lakóhely, szokásos tartózkodási helye

Bírói fórum: - **tartásra jogosult** indít per a kötelezett ellen (megállapítás, felemelés iránt) választhat az alperes lakóhelye, vagy saját lakóhelye szerinti bíróság között,

- **tartásra kötelezett** indít pert a jogosult ellen (megszüntetés, leszállítás) **CSAK EGY** helyen perelhet a jogosult, alperes lakóhelye, szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság előtt.

3. Alkalmazandó jog

2007. november 23-án elfogadott Hágai Jegyzőkönyv alkalmazandó az EU –s államok egymás közötti viszonylatában is.

Univerzális hatályú kollíziós szabályok akkor is alkalmazandóak, ha a jog olyan állam joga, amely nem EU-állam, és nem részese a Hágai Jegyzőkönyvnek. Fő jogi kapcsolóelv a **tartásra jogosult szokásos tartózkodási helye**.

Az alkalmazandó jog alkalmazási köre (tartásdíj összege, időszak, számítás az alapja vagy az indexálás.)

4. Határozatok elismerése és végrehajtása

Exequatur eljárás keretében- illetve e nélkül (**automatikus elismerés és végrehajtás a Hágai Jegyzőkönyv hatálya alá tartozó tagállamokban** hozzák meg a határozatot. Exequatur eljárás nélkül úgy hajtható végre, mintha a belföldi bíróság hozta volna(**I. Melléklet szerinti kivonat**). Mo.-on végrehajtási lap kiállítása.

Exequatur eljárás keretei azonban itt is egységesek valamennyi tagállamra nézve (háromfokú eljárás, csatolandó iratok, megtagadás, ha nem felel meg a belföldi elismerés feltételeinek. **II. Melléklet szerinti kivonat**. Mo.-on vh. eljárás lefolytatása, végrehajtási tanúsítvány, majd végrehajtási lap kiállítása.

Tulajdonképpen végrehajtás a határozat jogerőre emelkedése után kizárólag a tagállami (lex fóri) szabályok szerint.

5. Költségkedvezmények

21 éven aluli gyermek tartása iránti kérelem teljes költségmentessége - ha nincs, tárgyi költségfeljegyzés.

6. Központi hatóságok együttműködése

Megkereső és megkeresett intézmények kijelölése, melyek továbbítják és átveszik a rendeletben előírt **kérelmeket**, meghoznak minden megfelelő intézkedést a szükséges eljárások indításához, vagy az eljárásindítás megkönnyítéséhez. Kérelmezőnek lesz **jogi képviselője**, és folyamatos tájékoztatást kap az ügye állásáról.

A kérelem előterjesztésekor a kérelmezőnek **meghatalmazást kell** adnia az érintett megkeresett Központi Hatóságnak.

Előterjeszthető kérelmek: - **tartásra jogosult kérelmei** (határozat elismerése és végrehajtása iránti kérelem; határozathozatal iránti kérelem, ideértve szükség esetén a származás megállapítását is; határozat módosítása iránti kérelem),
- **tartásra kötelezett kérelmei** (határozat elismerése, határozat módosítása)

Az együttműködés új eleme: különleges intézkedés (lakcím felkutatás, jövedelemre, vagyonra vonatkozó információ beszerzése); az **állam által megelőlegezett tartásdíj behajtása: közintézmények kérelmezőként léphetnek** fel VI. Melléklet kitöltésével a határozat elismerése és végrehajtása iránt, az előlegezett tartásdíj erejéig. **Csatolandó iratok:** határozat I. vagy II. Melléklet szerinti kivonat, megelőlegezés határozata, és a ténylegesen kifizetett összegről Igazolás.

Előkérdés: várható e eredmény a behajtásától.

IV. GYERMEKEK JOGELLENES KÜLFÖLDRE VITELÉNEK POLGÁRI JOGI VONATKOZÁSAIRÓL SZÓLÓ, 1980.évi EGYEZMÉNY (1986. évi 14. tvr.) - HÁGAI GYERMEKELVITELI EGYEZMÉNY

1.Egyezmény célja és alkalmazási területe (visszajuttatás, felügyeleti és láthatási jog érvényesülése, tényleges status quo helyreállítása a 16 év alatti gyermeknél) – elsőbbséget biztosít a szülői felügyeleti eljárással szemben (visszavitelre irányuló kérelem ésszerű, 1 éven belüli megérkezése)

Nem a szülői felügyeleti jog kérdésében dönt, ezért más szempontot mérlegel.

Szokásos tartózkodási hely fogalma (szülő és a gyermek együttélésének természetes és zavartalan helyszíne, lakás, munkahely, mikroközösség – ahova a gyermek beilleszkedett).

Jogellenesség megállapítása irányadó jog : az eredeti állam joga, ahol az elvitel előtt a gyermek szokásos tartózkodási helye volt) nem irányadó már a PK.284. az 1/2014. PJE határozat szerint.

Ptk. Családjogi Könyve: szülői felügyeleti jog gyakorlás már nem gyermekelhelyezés; kapcsolattartásnak része a külföldre vitel is(ha nem ki kell mondani a határozatban ;

- A gyermek **célhoz kötött** külföldi utazása, huzamos időtartamú tartózkodása - átmeneti jellegű - DE a **szülők közös döntése (mert a gyermek sorsát érintő lényeges kérdés)**
- **Letelepedés célú külföldre utazás** - végleges - - információ visszatartása, jogszabály kijátszás már jogellenes elvitelt vonhatja maga után, DE gyámhatósági jóváhagyás már nem kell, szülői megállapodás igen.

Jogellenesnek minősül az elvitel, ha ténylegesen gyakorolt szülői felügyeleti jogot sért.

Felügyeleti jog szűkebb értelmezése az Egyezmény szerint: gondozás-nevelés, lakóhely és tartózkodási hely meghatározása.

2. Központi Hatóságok együttműködése

Feladatok (jogi tanácsadás, iratok beszerzése és fordítása, segítség a kérelem előterjesztéséhez, elkészített kérelem továbbítása, külföldről érkező visszavitel iránti kérelmek fogadása, a szükséges eljárás kezdeményezése).

Kérelmek lehetséges előterjesztése:

- kérelmező szokásos tartózkodási helye szerinti állam Központi Hatóságánál („eredeti államban”)
- azon állam Központi Hatóságánál, ahova a gyermeket elvitték (megindítja az eljárást)

(Központi Hatóság igénybevétele nem kötelező)

- közvetlenül a visszavitel elrendelésére illetékes bíróságnál (személyesen, jogi képviselő útján)

Formalizált nyomtatvány használata, a megkeresett állam hivatalos nyelvén készült fordítással - meghatalmazás, szükséges mellékletek.

Magyar Központi Hatóság feladatai:

- **Mo.-ról jogellenes elvitt gyermek visszavitele esetén** (hiánypótlás; kérelem elutasítása még az elején, mert alaptalan, nem jogellenes - fellebbezésnek helye nincs).
- **Gyermek jogellenes Mo.-ra hozatala** (intézkedések pl. hiánypótlás; tartózkodási hely felkutatása, másik Központi Hatóság megkeresése; gyámhivatal/rendőrség megkeresése a gyermek veszélyeztetettsége esetén pl. ideiglenes elhelyezése iránt;)
- Kérelmet elfogadja (pert indít, meghatalmaz)

Közvetlen bírósághoz fordulás esetén **értesítés kap PKKB-tól.**

- intézkedések megtétele a gyermek visszavitele érdekében (útlevel, vízum, repülőjegy biztosítása)- a külügyi tárcával együttműködve,
- kapcsolattartás előmozdítása.

3. Döntés a gyermek visszaviteléről

Az a bíróság dönt, ahova a gyermeket elvitték.

Mo.-on hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel a PKKB, nemperes, soron kívüli eljárásban, végzéssel dönt – szóbeli meghallgatás 8 napon belüli kitűzése, 6 héten belüli határozathozatal - jogorvoslat: Mo.-on fellebbezés, felülvizsgálati kérelem a döntés ellen; tárgyi költségmentesség – más országokban személyes költségmentesség kedvezményében nem mindig részesülnek pl. sikertelenségre hivatkozással.

4. A visszavitel elrendelése tárgyában hozandó döntés szempontjai

- igazolhatóan ott volt-e a gyermek szokásos tartózkodási helye?
- a gyermek elvitele jogellenesnek minősül-e?
- nem áll e fenn kivételes megtagadási ok? (nem szerződő állam, nem jogellenes, kérelmező tényleges nem gyakorolta a felügyeleti jogát, 16.életévét betöltötte a gyermek)

5. Megtagadási okok

- visszavitel iránti eljárás 1 év eltelte után indult és a gyermek új környezetébe **beilleszkedett**;
- visszavitel kérő a felügyeleti jogot **nem gyakorolta** az elvitel időpontjában;
- előzetesen vagy utólagosan **hozzájárult**;
- visszavitel elrendelése testi, lelki károsodást, **elviselhetetlen** helyzetet eredményezne;
- visszavitelt a gyermek **maga ellenzi** .

Az elvitel okát a bíróság nem vizsgálja. **Bizonyítási teher a visszavitelt ellenző személyt terheli.**

6. A gyermek átadásának végrehajtása

Jogosult nyilatkozata, hogy a gyermeket mikor és hol kívánja átvenni. Gyermek jogainak fokozott védelme a Vht.180/A.§ beiktatásával, ha nem adja át a kötelezett a gyermeket. Így különösen: meghatalmazottnak, gyámhatóságnak való átadás; személyes és használati tárgyak, gyógyszerek stb. átadása és ezek melletti tájékoztatás; végrehajtást akadályozó személyek eltávolítása; felkutatásra körözés, nemzetközi körözés elrendelése.

7. A láthatással kapcsolatos eljárás

Irányadók a gyermek visszavitele iránti kérelem előterjesztésére, elintézésre vonatkozó szabályok.

Cél: a határon átnyúló kapcsolattartás megvalósulásának elősegítése.

Külföldön élő gyermek esetében:

- már szabályozta magyar bíróság, gyámhivatal, kérelem melléklete a korábbi döntés;
- nem szabályozta, az IM a magyar jogszabályokról törvénybizonyítványt állít ki, kérelem, melléklet fordítása és kiküldése a Központi Hatóságnak

Kérelem pontos tartalma (melyik államban, mikor, milyen időtartamban, milyen gyakorisággal kéri, hol és mikor javasolja az átadást- átvételt.

Felügyelt kapcsolattartás intézménye (évente két-három alkalommal).

Magyarországon élő gyermek esetében:

- szabályozás, vagy újraszabályozás kérelmezése bíróságtól, gyámhivataltól, ügyvéd meghatalmazással.
- már szabályozta, végrehajtás kérése a gyámhivataltól (igazolt költségek viselése.)

VÁRHATÓ VÁLTOZÁSOK

A gyermekek jogellenes külföldre vitele, illetve Magyarországra hozatala, valamint a gyermekekkel való nemzetközi kapcsolattartás iránti ügyek intézéséről és az erre vonatkozó **eljárásról szóló törvény megalkotásának** szükségessége (Pp. től eltérő speciális szabályozás indokolt)

A **törvény célja** a Hágai Gyermekelviteli Egyezmény, a 2201/2003/EK tanácsi rendelet alapján indult gyermekelviteli (illetve láthatási ügyek) intézésével kapcsolatos központi hatósági feladatok ellátásának, illetve a jogellenes Magyarországra hozatal miatt indult bírósági eljárások rendezése.

(jogellenesség értelmezése; nemzetközi mediáció; visszavitelt elrendelő végzés végrehajtása során tanácskozás, konferencia megtartása; bírók speciális képzése, közvélemény formálás)

V. GYERMEKEKNEK A NEMZETKÖZI ÖRÖKBEFOGADÁSOK TERÉN VALÓ VÉDELMEÉRŐL, EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL SZÓLÓ 1993.ÉVI EGYEZMÉNY (2005.ÉVI LXXX. TV.)- HÁGAI ÖRÖKBEFOGADÁSI EGYEZMÉNY

1. Egyezmény célja: egyszerűbb, áttekinthetőbb ügyintézés. Központi Hatóság Igazolása, hogy az Egyezménynek megfelelően jött létre az örökbefogadás, ezért el kell ismerni. Megtagadás minimalizálása vagyis a gyermek érdekét is figyelembe véve közrendbe ütközik. Gyermeki jogok tiszteletbe tartása, örökbefogadás előfeltételeinek és a Központi Hatóság feladatainak meghatározása, együttműködési rendszer kialakítása.

Központi Hatóság kötelező igénybevétele.

2. A nemzetközi örökbefogadással kapcsolatos anyagi jogi követelmények

Nemzetközi az örökbefogadás, ha egy gyermeket abból az országból ahol szokásos tartózkodási helye van (származási állam) egy másik országba (fogadó állam) visznek örökbefogadását követően, vagy örökbefogadás céljából.

CSJK. feltételei pl. kevés kivétellel csak titkos örökbefogadással kerülhetnek külföldre gyermekek (nevelésbe vett gyerekek).

A gyermek örökbe fogadhatóságának megállapítása, leendő örökbefogadó szülők alkalmasságának megállapítása (teljes hatályú örökbefogadás, szülői és egyéb hozzájáruló nyilatkozatok megfelelő megtétele).

Haszonszerzés tilalma.

Örökbefogadók alkalmassága – kérelem (dokumentumok Jelentéssel) :

- lakóhelyén készített helyszíni szemle jegyzőkönyv,
- jövedelemigazolás,
- alkalmasságát igazoló szakvélemény,
- külföldi állam előzetes elvi engedélye,
- külföldi állampolgárságot igazoló okirat,
- nyilatkozat az örökbefogadási szándék indokairól és az örökbe fogadandó gyermekre vonatkozó elképzelésekről,
- nyilatkozatot, amelyben hozzájárul, hogy személyazonosító adatai szerepeljenek az egységes örökbefogadási nyilvántartásban,
- közvetítő szervezet jogosultságát igazoló okirat, ha a jelentkezés közvetítő szervezet útján történik.

Gyermekre vonatkozó Jelentés tartalma:

- gyermek vezetéknévének kezdőbetűjét, keresztnévét, születési idejét,
- miért és mikor került be a gyermekvédelem rendszerébe
- hol nevelkedik és mióta él ott (nevelőszülőnél, gyermekotthonban)
- mikor vált örökbeadhatóvá és miért (gyámhivatal döntésének megnevezésével)
- gyermekről készült pszichológiai és pedagógiai véleményeket is továbbítja a Központ Hatóság és ha a gyermeknek valamilyen betegsége van, akkor az arra vonatkozó orvosi szakvéleményeket is megküldi.

A gyermekről készült fénykép kíséri a Jelentést.

3. Központi Hatóságok, meghatalmazott testületek feladatai

Így különösen: információ a jogszabályokról, statisztikákról, tájékoztatás az Egyezmény érvényesüléséről, értékelő Jelentések készítése, intézkedések megtétele az anyagi haszonszerzés elkerülésére, információk gyűjtése gyermekről, örökbefogadni szándékozó szülőkről, utánkövetési szolgáltatások fejlesztése, eljárások egyszerűsítésének segítése.

Magyar Központi Hatóság feladatait az Egységes Örökbefogadási Nyilvántartás működtetésével, valamint TEGYESZ, és a gyámhivatal közreműködésével látja el (nyilatkozat után kapcsolatfelvétel megszervezése, iratok megküldése azonnal, illetve 8 napon belül, , meghallgatás 15 napon belül stb.)

4. A nemzetközi örökbefogadással kapcsolatos eljárás jogi követelmények

Jelentések készítése és megküldése a Központi Hatóságoknak, nyilvántartás vezetése, kiajánlás, személyes kapcsolat felvétel-tájékoztatás, iratok megküldése a gyámhivatalnak, személyes találkozás előszítése, kötelező gondozás, gyámhatósági engedélyezés, gyermek átadásával kapcsolatos feladatok.

Utánkövetés, mint joghatás.

5. Elismerés és az örökbefogadás joghatásai

Az örökbefogadás engedélyezését követően a gyermeket újraanyakönyvezik, beszerzik az útlevelét.

A Központi Hatóság **igazolást ad ki arról**, hogy az örökbefogadási eljárás a Hágai Egyezmény szerint zajlott – ennek alapján a törvény erejénél fogva el kell ismerni (megtagadás csak közérdekből.) Beáll a teljes örökbefogadás joghatása.

Az örökbefogadás lezárulása után a Központi Hatóság – fő szabály szerint - két Jelentést kér- utánkövetésként.

Az első két hónappal, a másodikat pedig egy évvel az örökbefogadást követően (kivételesen 5 év).

6. Nemzetközi örökbefogadással kapcsolatos egyéb rendelkezések

Adatok megfelelő őrzése a származás megismeréséhez fűződő jog érdekében, költségek és kiadások elszámolása.

Az Egyezmény működési kérdéseinek időszakos áttekintése a Hágai Magánjogi Értekezleten

Az Egyezményhez fenntartást nem lehet tenni.

VI. REPATRIÁLÁS

1. Gyermekvédelmi törvény személyi hatálya

(letelepedett, bevándorolt, befogadott jogállású, a magyar hatóságok által menekültként, oltalmazottként, hontalanként elismert gyermek, menedékjogi kérelmet benyújtó, a szabad mozgás jogával élő EU polgár, nem magyar(külföldi) állampolgárságú gyermek. (id. elhelyezés, gyám rendelés, nevelési felügyelet)

Kísérő nélküli kiskorú: menedékjogi kérelmet benyújtó külföldi gyermekekre, aki nagykorú személy kísérete nélkül lépett Magyarországra, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig amíg ilyen személy felügyelete alá kerül - feltéve, hogy a **kiskorúságát a menekültügyi hatóság megállapította.**

2. Az ideiglenes hatályú elhelyezés feltételrendszere (felügyelet nélküliség, súlyos veszélyeztetettség, elhelyezés szükséges) és hatáskörrel rendelkezők köre.

Kormány által kijelölt gyámhatóság – **Főváros V. Kerületi** - feladata (haladéktalan értesítése az illetékes külképviseletnek a visszajuttatás érdekében, rendőr-főkapitányságnak, a tartózkodás rendezése érdekében, jogsegélykérelem iránti eljárás kezdeményezése gyámság, örökbefogadás érdekében) miniszter tájékoztatása.

3. Ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata – származási ország választól függően azonnal, vagy félévente és az ideiglenes elhelyezés fenntartása, gondozási hely megváltoztatása, vagy ideiglenes elhelyezés megszüntetésével egyidejűleg döntés a gyámságról, örökbefogadásról. TEGYESZ- től véleménykérés a megfelelő gondozási hely érdekében (személyiségállapot, egészségi állapot, neveltségi szint, sajátos szükséglet)

4. Ha lehetőség van a származási országába való visszajuttatásra –**repatriálási terv készül, melyet határozatba kell foglalni.**

- egyeztető **tárgyalás** összehívása (meghívottak: törvényes képviselő, gondozási hely és TEGYESZ képviselője, külképviselet, BÁH, EMMI képviselője, ha legalább 3 hónapja bent van a gyermek a gyermekvédelmi rendszerben.
- **TEGYESZ további feladatai** (kapcsolatfelvétel, tájékoztatás kérése és nyújtása gyermekről, illetve a családi háttéréről, várható gondozási helyéről, majd 24 napon belül a gyámhivatal tájékoztatása, javaslat a repatriálási tervre)
- repatriálási terv **tartalma** (gyermek hova kerül a származási országában, előkészítéssel és a gyermek felkészítésével kapcsolatos feladatok, felelős szervek személyek megjelölése, a feladatok elvégzésének határideje, gyermek visszajuttatásának 2 hónapon belüli időpontja, átadás helyszíne és módja, a közreműködő személyek köre.)

Köszönöm a figyelmet!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

TÁMOP 5.5.7-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat
és civil jogvédő munka fejlesztése

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE